

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG
13. NEMZETKÖZI (KÁRPÁT-MEDENCEI) KONFERENCIÁJÁNAK
ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Magyar Református Presbiteri Szövetség, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület és annak Presbiteri Szövetsége 2004. június 24-27. között Nagyváradon tartotta nemzetközi (Kárpát-medencei) konferenciáját "Misszió és tradíció" címmel.

A konferencián igével szolgált

- Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke,
- Csűry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkészi főjegyzője,
- Gellért Gyula generális direktor, lelkipásztor,
- Kerekes József missziói előadó-tanácsos, lelkipásztor,
- Mikó László, a Magyar Református Presbiteri Szövetség missziói titkára,
- Dr. h.c. Szabó Dániel, a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöke.

Úrvacsorai ágendával szolgált:

- Barta Zsolt minaji lelkipásztor (Kárpátalja)

A konferencián előadással ill. koreferátommal szolgált:

- Bereczky Ildikó egyházmegyei tanácsos, harkányfürdői lelkipásztor,
- Csűry István egyházkerületi főjegyző, a Nagyvárad-Össi Egyházközség lelkipásztora,
- Dr. Indig Ottó irodalomtörténész,
- Dr. Kelemen Attila, a kolozsvári Teológiai akadémia professzora,
- Kovács Zoltán, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület főgondnoka,
- Nagy György mátészalkai lelkipásztor
- Dr. Nagy Mihály, a Debreceni Egyházmegye gondnoka, középiskolai tanár,
- Dr. Pálhegyi Ferenc ny. főiskolai tanár, pszichológus,
- Pásztori-Kupán István Gergely nagyenyedi lelkipásztor,
- Dr. Ritoók Pál, a Magyar Református Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke,
- Szilágyi Béla színérváraljai presbiter, középiskolai tanár,
- Vetési László szórványügyi előadó, lelkipásztor,
- Dr. Viczián Miklós, a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnökségének tagja.

A konferencia résztvevői örömmel hallgatták ifj. Kristófi János orgonaművész és Altfater Otília énekművész szolgálatát.

A konferencián horvátországi, kárpátaljai, felvidéki, magyarországi, szerbiai, valamint mindkét romániai egyházkerület lelkipásztoraiból és presbitereiből mintegy 130-an vettek részt, de a konferencia egyik napján további 150 királyhágómelléki presbiter is részt vett.

A konferencián elhangzott igeszolgálatok, előadások és csoportos beszélgetések alapján a résztvevők az alábbi összefoglalást fogadták el.

1. A misszió a keresztyén anyaszentegyház alaptevékenysége, amelyben Isten a küldő (Mt. 28,20). A küldöttek az egyház azon tagjai, akik Jézus Krisztus missziói parancsának végrehajtását életük céljának tekintik, annak teljesítése érdekében minden mást ezen cél mögé sorolnak. A tradíció a holt elődök élő hite, amely példaként és iránymutatásként áll az élők előtt. Ez is segítheti az élők élő hitre jutását, de a hit maga Isten ajándéka. Az élők élő hite nélkül a tradíció tradicionalizmussá válik, ami az élők holt hiteként határozható meg.

Ilyen tradicionális elemek lehetnek egyházi életünkben azok az élettelen, iratlan szabályok, amelyek a múlt egy időszakában akár a megmaradást, az ige tiszta hirdetésének megőrzését is szolgálhatták, de mára értelmüket veszítették.

Ilyen tradicionális elemek lehetnek a világtól átvett szabályok, amelyek szintén a történelem egy időszakában akár még hasznosak is lehetnek, de ma már akadályozzák a missziói parancs teljesítését. Ugyanakkor a tradícióhoz tartoznak azok az életszabályok is, amelyek a múltban, a jelenben és a jövőben is a missziói munkát a cél irányába terelik.

2. A tradicionalizmustól megóv, ha az adott közösségben mindenki véleményt nyilváníthat. Csak így juthatunk olyan új látásra, amely az örök parancs teljesítését az adott időben, helyen és körülmények között lehetővé teszi. Az új látása nélkül mindig csak a múltat látjuk, a múltba vágyunk: tradícióink tradicionalizmussá válnak. Ha csak így hívogatunk másokat: "maradj velünk!", akkor nem indulunk vissza az emmausi tanítványokkal, hogy hirdessük: Krisztus feltámadott. Akkor nem találjuk meg azt az új feladatot, amely a feltámadott Krisztussal való találkozásból következik. Ha csak azt tudjuk mondani az elmenni készülő fiatalnak: "maradj velünk!", akkor elmegy oda, ahol azt mondják neki: "szükségünk van rád!" Pedig tudnunk kell, hogy az Úrnak szüksége van még egy számár vemhére is, hát még egy fiatal lélekre.

3. Tudnunk kell, hogy az Úr Isten sokféle módon, számunkra talán furcsa módon szólal meg a világban, de tudnunk kell azt is, hogy a gonosz erők is hívogatnak. Nekünk az Isten hívó hangját kell hallatnunk.

4. Mindezekért, aki hallgat és ráhagy mindent egyetlen emberre, mondván: "úgy jó minden, ahogy van", épp oly bünt követ el, mint az, aki nem engedi szóhoz jutni a közösség tagjainak - akár téves - véleményét is.

5. A presbiter felelőssége a misszióban kettős: felelős magáért, mert ő példaképe kell, hogy legyen a nyájnak, és egyben felelős a nyájért is. Ezért a presbiternek mindenekelőtt a hit alapján kell állnia, ami azt jelenti, hogy tudom, kinek hittem (és mit), de jelenti a határtalan bizalmat is az iránt az Isten iránt, aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, csak azért, hogy nekem személyesen örök életem legyen. A bizalom alapvető jele, hogy meghallgatom Őt (bibliaolvasás) és elmondom Neki örömeimet és gondjaimat és tanácsa szerint élek. Ennek az igaz emberségben kell megmutatkoznia, vagyis hogy bizonyágtételelem és életem hitelesen egybevágnak. A világ mindezt elsősorban a családi élet tisztaságában, a munkában és az anyagiakban való becsületességben, a józan életben és az önzetlenségben méri le.

A presbiternek - ahhoz, hogy alkalmassá váljon a nyájra való gondviselésre -, Istenismerettel és emberismerettel kell rendelkeznie. Önuralommal pedig azért kell rendelkeznie, hogy saját jó tulajdonságait ne nagyítsa fel, tudva, hogy azokat Istentől kapta, de ne nagyítsa fel mások rossz tulajdonságait se, tudva, hogy ő is csak Isten kegyelméből él.

Szükséges, hogy a presbiter állhatatos legyen hitében, igaz emberségben, az ismeretek megszerzésében, a szolgálatban, legyen hűséges családjához, gyülekezetéhez, egyházához, nemzetéhez, tudva, hogy Isten helyezte őt ezekbe a közösségekbe, mégpedig szolgálatra.

A presbiter kegyességének az Isten helyes tiszteletében kell megmutatkoznia, amely hitén, ismeretén, állhatatosságán alapul és meghatározza más keresztyén felekezetekhez, a szektákhoz és más vallásokhoz való viszonyát.

A misszió elsődleges helye, "vizsgaterepe" a presbiter számára a gyülekezete, ezt csak a testvérek iránti szeretetben tudja végezni. Ennek célja, hogy a presbiter családja gyülekezetté, gyülekezete családdá váljék.

A missziói parancs kiteljesedése a minden ember iránti szeretet. Fontos tanulsága ennek, hogy a másik ember iránti szeretet nélkül nem tudunk eredményesen bizonyágot tenni, őt tanítvánnyá tenni.

6. A konferencia vizsgálta a misszió teológiai alapjait, módjait a családi élet területén, a városokban, a szórványokban, az iskolákban, a munkahelyeken és ezekről a következőket tartotta szükségesnek megtanulni:

6.1. A család lelki állapotát alapvetően a házaspár kapcsolatának állapota határozza meg. Ha a házaspár kapcsolatát a szeretet egysége jellemzi, akkor a családi élet egészében rendben van, hisz a gyermekek - szülei egymás-szeretete révén - biztonságban érezhetik magukat. Ha ez a szeretet-egység megbomlott, az egész házasság és a család romokban hever.

A család feje a jó házasságban Jézus, ha az ember magát teszi meg Istenné, a párkapcsolat egyensúlya megbomlik. A szeretet-egység megbomlásának gyakorlati megnyilvánulása a férfi-női szerepek szeretetben való tisztázódásának hiánya.

Az elődök tradicionális szereposztását ma már alkalmazni nem lehet, ezt szinte napról-napra Isten előtt és az igei "tradíció" szerint kell szeretetben kialakítani.

A beteg kapcsolat gyógyításának módja a szívek megnyitása, de nem hiányozhat az intés, az ítélő Isten felmutatása sem.

6.2. A városokról Istennek külön tanítása van: az embert az Isten az Édenkertbe helyezte, de a bűnbeesett ember útja két városba vezethet: a szent Jeruzsálembe, vagy a bűnös Babilonba. Hogy egyik útról a másikra át(meg) lehet térni, azt a megtérő Ninive példája mutatja. Az útelágazás Krisztus keresztnél van. A jeruzsálemi úton járók kötelessége a babiloni úton járókat a jeruzsálemi útra átirányítani.

Isten örök terve a városról: A város legyen

- menedék, a veszedelmektől való védelem,
- az ember emberebbé válásának (fejlődésének) helye,
- az Isten tiszteletének (templom építésének) helye.

Mindezt a bűn megrontotta és lett a város

- - Isten elől való menekülés, elrejtőzés helye,
- - az ember lesüllyedésének, önpusztításának helye,
- - az ember önimádatának (Bábel, felhőkarcolók) helye.

Mi a keresztyén ember helyes magatartása ebben a helyzetben? Menekülés, megvetés, félelem, bezárkózás, csupán saját céljaink megvalósítása? Nem! Isten tervének megvalósítása, a misszió.

Jó tradíció az, hogy - ha nem is a teljesen szükséges mértékben, de - a városok növekvő lélekszámával arányosan növekszik a gyülekezetek száma is. Ez a tradíció 1949-1989 között lényegében megállt, most folytatni kell.

A megismert gyakorlati példákból a következő általánosított sémát vázoltuk fel: a Lélek indít egy vagy néhány embert, ezek körül imaközösség alakul, mely munkaközösséggé válik, ez megújítja a régi gyülekezetet és létrehozza az újat. Az számít a gyülekezet lelki tagjának, aki valamelyik gyülekezeti kisközösségbe beépült.

6.3. A szórvány-misszió

A szétszóródás a Bibliában Isten ítélete és egyben új feladatok kezdete: ki kell lépni a megszokott, zárt közösségből, új közösséget kell alkotni, akár más hitű, más nemzetiségű népből is. Ez csak akkor válik valóra, ha nem a múltat őrizgetjük (tradicionálisizmus), hanem a mindig tovább lépő Krisztus nyomában járunk.

A szórványmisszió végzésére "többfunkciós" szolgálókat kell találni. Ilyenek lehetnek a tanítók, de a presbíterek is. Valamennyi szolgálati funkciót (próféta, evangélista, tanító, pásztor) egy személy egyedül nem tudja ellátni. Ezért

- - képzést kell megindítani gyülekezeti csoportvezetők, presbiterek részére, akik alkalmassá válnak házi bibliakörök vezetésére, olyan szolgálatok elvégzésére, amit eddig kizárólag lelkészek végeztek,
- - csoportokban megtervezett missziói programokat kell kialakítani és azokat közösen megvalósítani
- - az egyházszervezetet az élet igényeihez kell igazítani, ami jelenti a régió- ill. kistérségi szervezetet, ami az országhatár mentén azon át is nyúlhat, ami egyben a ma határontúli egyháztestek összeolvadását is segítheti.

Mindez elvezethet új gyülekezetek alakításához városban és vidéken egyaránt.

Ezek azért is fontosak, mert a határon túli szórványokban a nyelvvesztés egyben az egyházból való kihullást is jelenti. De fontos az is, hogy nem a szórvány-missionáriusok mentik meg a szórványt, hanem az Úr Jézus Krisztus.

Örömmel értesült a konferencia a baranyai egyházmegye missziói programvázlatáról, az erdélyi missziói programokról, mint a "lelkész-lelkészcsalád életpálya-modell", a "Lámpa" elnevezésű regionális, valamint a vándormunkások missziójával foglalkozó programról.

6.4. Az iskolai misszióval kapcsolatban a konferencia állást foglalt amellett, hogy oktatás és nevelés, illetve család-iskola-egyház egysége kívánatos, jóllehet az előbbi az állami (önkormányzati) iskolákban, az utóbbi a családi problémák miatt mind nehezebben valósul meg.

A megvalósulásban a hittantanárnak kulcsszerepe van, de minden tanárnak - ha tanítvány - fontos szerepe van. A nevelés, a misszió alapelve itt is a szeretet.

6.5. A munkahelyi, barátok közti misszióval kapcsolatban több olyan bizonyágtétel hangzott el, amely azt bizonyította, hogy

- - ennek lehetnek a legváltozatosabb formái (látogatás, hiteles emberi élet, beteggondozás, stb.)
- - itt mutatkozott meg leginkább, hogy sokszor a Szentlélek egyetlen pici szikrájából milyen nagy tűz keletkezhet. Jó összefoglalását látta a konferencia mindezeknek 1Pt. 3,15-ben: "...az Urat, a Krisztust tartsátok szívetekben, és legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet."
- - vajon az Úr Krisztusnak szenteljük-e szívünket?
- - készek vagyunk-e megfelelni mindenkinek, ide értve elsősorban azokat, akik igénylik a bizonyágtételünket?
- - van-e bennünk igaz reménység?

7. A konferencia köszönettel vette azokat a beszámolókat, amelyek a Királyhágómelléki Református Egyházkerület vagy éppen ezen belül a nagyváradi gyülekezetek örömeiről és gondjairól számoltak be. Isten iránti hálával értesült a konferencia az Egyházkerületben az oktatás és az építés területén elért hatalmas eredményekről és szomorúan értesült a gondokról, a fogyatkozásokról, a vegyes házasságokról, a szórványokról és az állam által emelt akadályokról. A résztvevők felelősségére bízta, hogy ezen gondok elhárulásáért imádkozzanak.

Fontosnak tartjuk figyelmeztetni a magyarországi híveket, hogy jól értsék meg, hogy itt és mindenütt Magyarország határain túl, az egyházaknak az a többletfeladatuk is van, hogy a magyarság megmaradását is elősegítsék. Ugyanakkor fontosnak tartjuk kérni a határokon túlra szorultakat, hogy minden erejükkel igyekezzenek a magyarságot hitre segíteni, tudva, hogy nincs másban megmaradásunk sem egyénileg, sem közösségileg (gyülekezetiileg, nemzetileg), csak Jézus Krisztusban, a mi Urunkban való hit által.

8. A konferencia résztvevői Isten iránti kimondhatatlan hálával mondanak köszönetet a konferencia szervezőinek, szolgálóinak, előadóinak, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Püspöki Hivatala és az igazgatótanácsi szervezet minden munkatársának, az Arany János Kollégiumnak, a szállást adó családoknak és intézményeknek az igei szeretetű vendéglátásért és köszönik a lehetőséget, hogy kiváló idegenvezetők révén megismerhették Nagyvárad nevezetességeit.

Végül köszönetet mond a Magyar Református Presbiteri Szövetség és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége elnökségének és minden munkatársának, hogy munkájuk révén négy szép és emlékezetes napot tölthettek Partium fővárosában, Nagyváradon.

Mindezeken túl legyen áldott, aki jött az Úrnak nevében, áldunk titeket, akik az Úr házából valók vagytok, mert ezek a napok voltak azok, amelyeket az Úr rendelt. Örvendezzünk és vígadjunk ezen. (118. zsoltár 24-25. vers)

Nagyvárad, 2004. június 27.